REDACȚIUNEA,
Administrațiunea și Tipografia.
BRAȘOV, piața mare Nr. 30.
Scrisori nefrancate nu se primesc. Manuscripte nu se retrimet.
INSERATE se primesc la ADMINISTRAȚIUNE în Brașov și la următórele Birouri de anunciuri:
In Viena: M. Dukes Nachf. Nax. Augenfeld & Emerich Lesner, Heinrich Schalek. Rudolf Mosse. A. Oppelik's Nachf. Anton Oppelik. In Budapesta: A. V. Goldberger, Ekstein Bernat. In Hamburg: Karolyi & Liebmann.
PREȚUL INSERȚIUNILOR: o seria garmond pe o colonă 6 cr. și 30 cr. timbru pentru o publicare. — Publicări mai dese după tarifă și învoială.
RECLAME pe pagina a 3-a o seria 10 cr. séu 30 bani.

GAZETA TRANSILVANIEI

ANUL LXIII.

„GAZETA“ iese în fiăcare di.
Abonamente pentru Austro-Ungaria:
Pe un an 12 fl., pe șése luni 6 fl., pe trei luni 3 fl.
N-rii de *Duminecă* 2 *fl.* pe an.
Pentru România și străinătate:
Pe un an 40 franci, pe șése luni 20 fr., pe trei luni 10 fr.
N-rii de *Duminecă* 8 franci.
Se prenumeră la tóte oficiele poștale din întru și din afară și la d-nii colectori.
Abonamentul pentru Brașov
Administrațiunea, Piața mare Târgul Inului Nr. 30, etagiu I.: Pe un an 10 fl., pe șése luni 5 fl., pe trei luni 2 fl. 50 cr. Cu dusul în casă: Pe un an 12 fl., pe 6 luni 6 fl., pe trei luni 3 fl. — Un esemplar 5 cr. v. a. séu 15 bani. — Atât abonamentele cât și inserțiunile sunt a se plăti înainte.

Nr. 116. Brașov, Joi 25 Maiŭ (7 Iunie). 1900.

Sesiunea de vară a dietei.

Mâne se redeschide și dieta unguréscă. Ea găsesce, în capitală chiar, spiritele fórte agitate. Sub semnul crucei, vătămate de mâni sacrilege cu ocasiunea celor petrecute la universitate, tinerimea creștină universitară, condusă de combatanții pentru principiile creștinescĭ și „supremația rassei creștine“, în frunte cu cei din partida poporală, a declarat rĕsboiŭ discipulilor și aderenților liberalismului neconfesional și în deosebĭ jidovilor, representanții lui cei mai devotați.

Fierberea în sînul grupurilor liberale și frecările dintre partide merg crescênd, ér în fond se ridică amenințător la granița austriacă semnul de întrebare, ce capĕtă din oră în oră, din minută în minută tot mai mari proporțiunĭ, și care privesce viitórea sórte a dualismului.

De un an și trei lunĭ ministru-președinte Szell a mers, în aparență, tot din succes în succes în cestiunile raporturilor cu Austria. Cu tóte dificultățile, cărora le-au dat nascere încurcăturile de dincolo de Laita, a putut până acum — călĕtorind încolo și încóce între Budapesta și Viena — sĕ susțină formal așa disele garanții constituționale, pe care se baséză pactul dela 1867.

Acésta a făcut'o condus mereu de speranța, că totuși va succede în cele din urmă înțelepciunei de stat austriace de-a salva parlamentarismul și printr'asta și constituționalismul în Austria. De mult însĕ predicerile optimiste ale lui Szell au fost date de minciună, și acum este de tot aprópe periculul, ca în Austria sĕ se restabiléscă domnirea absolutismului. Deja ministru-președinte Koerber l'a semnalat într'un mod destul de neîndoios dicênd, că décă Cehii vor continua obstrucțiunea în luna acésta, împĕratul se va vedé constrîns a lua o decisiune, „care pe anĭ de dile póte sĕ schimbe viața de stat austriacă și sĕ o împingă în altă direcțiune“.

Bine scim, că din partea ungară tot-déuna s'a accentuat cu deosebit aplomb, că la încheierea pactului Deak a legat afacerile comune de condițiunea hotărîtă, că în țĕrile și la popórele austriace sĕ domnéscă deplinul constituționalism. Ministru-președinte Szell s'a presentat ca continuatorul direcțiunei deakiste și a asigurat de repețite-orĭ, că ține la aceste condițiunĭ, carĭ au fost întărite din nou prin votul dietei.

Pănа aicĭ a mers cum a mers. Ce va face însĕ Szell, când va fi definitiv dovedit, că nici faimósa sa formulă n'a putut sĕ salveze acea condițiune primordială a pactului dualist?

S'a dis și s'a scris mult din partea maghiară, că într'un asemenea cas Ungaria va merge pe căile ei proprii. Dér cum? In ce mod și cu ce mijlóce? Căcĭ tot din acea parte s'a constatat cu prisosință, că statul ungar nu e pregătit pentru idependența economică și că o crisă mare s'ar produce în sînul lui nu numai în privința economică dér și în privința politică, décă împrejurările ar aduce cu sine o ruptură a legăturilor cu Austria.

Și cum-că așa este o dovedesce de pe acuma atitudinea adversarilor guvernului Szell, a adversarilor ce-i are chiar în sînul partidului guvernamental, carĭ abia așteptă momentul, ca sĕ pótă dice: ĕtă că Szell n'a fost în stare sĕ împiedece schimbarea condițiunilor fundamentale ale pactului în Austria, n'a sciut sĕ validiteze drepturile Ungariei, carĭ pretind, că o delăturare séu o schimbare eventuaiă a constituției în Austria nu se póte face fără a-se avé în vedere dreptul public și interesele Ungariei.

Atêrnă dér dela evenimentele, ce vor urma dilele viitóre în Austria, ca sesiunea acésta de vară a dietei sĕ fiă orĭ nu una din cele mai furtunóse din câte s'au vĕdut dela 1867 încóce. In cas când predicerea pesimistă a lui Koerber s'ar împlini, va fi decisă și sórtea cabinetului Szell, care cu greu va puté sĕ scape din strîmtóre. Atuncĭ se va uni povoiul conflictului cu Austriacii cu acela al conflictelor interióre și nu va mai ajuta nicĭ o formulă bine ticluită, de a-le pune stavilă.

Pentru a puté aduce ordine în stările caotice, ce se pot nasce, trebue sĕ între în acțiune alțĭ bărbațĭ mai puțin doctrinarĭ și mai energicĭ. Unul din aceștia se crede a fi d-l de Kallay, guvernatorul Bosniei, care este ținut în reservă pentru asemenea eventualitate. De aicĭ se esplică și atitudinea puțin prietinósă a pressei guvernamentale ungurescĭ față cu el. Critica, ce i s'a făcut lui Kallay sĕ fi avut de scop mai mult a face imposibilă eventuala sa venire la cârma țĕrii.

Auspiciile sub carĭ se întrunesce mâne parlamentul din Budapesta nu sunt dér bune.

Camera ungară se va redeschide mâne în 7 Iunie. După tóte prevederile ea va lucra cu iuțélă de vapor, ca sĕ sfîrșéscă agendele, ce-i stau înainte. Foile din Budapesta spun, că ministru-președinte Szell se încrede așa de mult în bunăvoința deputaților de a-i vota proiectele, încât a stabilit deja terminul începutului vacanței de vară. Două sĕptĕmânĭ îi vor fi de ajuns lui Szell, ca sĕ macine proiectele, ce-i stau grămadă înainte. Intre aceste proiecte sunt și de acelea, carĭ se refer la crearea de instituțiunĭ nouĕ, ce tae adênc în raporturile economice, sociale, séu carĭ sunt un fel de preambul al plănuitei reforme administrative. Se accentuéză din mai multe părțĭ, că cu tótă importanța acestor proiecte, desbaterile nu vor lua un caracter mai avêntat, afară dór' décă se vor ivi evenimente, carĭ sĕ producă surprinderĭ neașteptate.

Visitațiunea canonică la Sĕliște.

Primirea, ce s'a făcut la Sĕliște I. P. S. Sale Metropolitului *Ioan Mețianu*, a fost din cele mai splendide. Raporturile, ce se comunică în privința acésta din Sĕliște, sunt pline de entusiasm și servesc spre onóre Românilor sĕliștenĭ și celor din împrejurime, carĭ sciu sĕ se manifeste în mod atât de imposant. Ĕtă, pe scurt, cum au decurs festivitățile primirei:

Metropolitul a plecat din Sibiiu însoțit de Preacuvioșia Sa d-l vicar Dr. I. Pușcariu, asesorii consistorialĭ N. Cristea, Dr. E. Roșca, I. Droc, N. Ivan, Dr. E. Cristea, Dr. D. P. Barcianu, Dr. I. Stroia, Dr. L. Lemeni, S. Stroia, protonotar com., Dr. N. Vecerdea și Elie Câmpian, archivar consist.

La *Cristian*, archiereul a fost întêmpinat în drumul țĕrei, lângă biserica săsescă, de locuitorii Sașĭ în frunte cu preotul lor d-l Dr. I. Conert, ér credincioșii bisericei gr. or. l'au bineventat lângă șcóla lor. De aicĭ archiereul fù însoțit de un banderiu de 40—50 călărețĭ.

La comuna *Săcel* era ridicată o frumósă pórtă de triumf. Aci d-l Petru Juga, adm. protopopesc, încunjurat de preoțime și mulțĭ fruntașĭ din tract, a bineventat pe archiereu, de-asemenea și d-l prim-pretor Drăgits, ér I. P. S. Sa a rĕspuns călduros, mulțumind și lăudând îndeosebĭ activitatea desvoltată de d-l Drăgits pe tereuul bisericesc școlar.

Serbările, sĕ 'nțelege, au culminat în Sĕliște, unde tóte stradele, pe unde avea sĕ tréca înaltul óspe, erau admirabil împodobite. Piața plină de popor, de față fiind toțĭ membrii representanței bisericescĭ și comunale, ér tinerimea școlară forma un lung și frumos spalir. Ordinea o susținù reuniunea pompierilor.

FOILETONUL „GAZ. TRANS“.

Din viața Regelui Carol.

(Introducere la „Reminiscences of King of Roumania“, de Sidney Whitman).

— Urmare. —

In mijlocul petrecerilor din Berlin sosi pe neașteptate principelui durerósa veste a morții surorei sale Stefania la 17 Iulie 1857. Căsĕtoria, doi anĭ în urmă, a fratelui sĕu Leopold cu Infanta Antoinette a Portugaliei, îi dădù prilejul dorit, ca sĕ mérgă sĕ visiteze locul de vecînică odihnă a atât de iubitei sale surorĭ, lângă Lisabona. După întórcerea sa din acéstă călĕtoriă, principele Carol cere sĕ fiă strămutat în un regiment de husarĭ, căcĭ artileria nu părea pe atuncĭ a avé în considerația publică locul, ce i-se cuvinea. Acéstă strămutare însĕ fù amânată până după întórcerea sa din o călĕtoriă prin sudul Franciei, Algeria, Gibraltar, Spania și Paris. După o scurtă trecere prin Universitatea din Bonn, Principele Carol reluà din nou ocupațiunile militare ca prim-locotenent în al 2 lea regiment al Dragonilor din guardă, cu garnisóna din Berlin, unde el îșĭ câștigà repede locul, ce avusese mai înainte în societatea din capitală. Familia regală și mai ales Principele moștenitor, îmbrățișară cu căldură pe rudele lor din Germania de sud și prietenia, ce s'a născut atuncĭ, a resistat în urmă și vremei și depărtărei.

O a doua visită la Curtea imperială în Francia în 1863, de rêndul acesta în urma învitațiunei lui Napoleon III, avea de scop în mintea acestuia a-se termina prin logodirea cu o princesă din casa sa, dér proiectul nu isbutì, fiind-că condițiunile propuse nu fură primite de Regele Prusiei. Principele Carol fù nevoit a-se mulțumi cu mângăirea, ce i-a dat'o Regele Wilhelm, că va uita în curênd pe încântătórea principesă în mijlocul întêmplărilor rĕsboiului (în Danemarca). Ca oficer de ordonanță a prietenului sĕu principele moștenitor al Prusiei, Principele Carol luà parte la asediarea și atacul întăriturilor dela Düppel, la luarea Friedericei și la năvălirea în Jütland. Esperiența, ce a căpĕtat atuncĭ despre rĕsboiul și traiul în tabĕră, i-a fost de un folos neprețuit când, mai târdiu, a fost dat sĕ dobêndéscă neatârnarea României pe câmpiile Bulgariei.

Rĕsboiul din 1864 terminându-se, Principele Carol se reintórse la monotonia, întru cât-va greoiă, a vieții de garnisónă din Berlin. Acésta, fórte firesce, îl duse curênd la un sentiment de plictisélă, avênd ca urmare logica nisuință pentru ceva mai cu interes și mai viu decât ocupațiunile dilnice, tot-déuna aceleașĭ, a vieței și disciplinei militare. Nimic, însĕ, atuncĭ nu-l făcea sĕ-șĭ închipue, că în curênd va eși din obscuritatea relativă, în care trăia, și va lua un loc cu vadă pe întinsul câmp al politicei europene, prin primirea unei posițiunĭ îndrăsnețe și nesigure, deși de cea mai mare însemnătate, în Europa Orientală — și anume tronul Principatelor-Unite a Munteniei și a Moldovei, care mulțumită străduinței sale neobosite și devotamentului pentru îndeplinirea datoriei, sunt astădĭ cunoscute ca regatul României.

*

Principele Carol avea un capital de esperiență îndestulător, de care se putea folosi acum, chiar la început, când a primit sarcina acésta nesigură, ca sĕ nu dicem primejdiósă. Mai întâiŭ puținĭ din aceia, a căror menire a fost ca sĕ călĕuzéscă sorții unei națiuni, au primit în tinerețe o educațiune atât de prielnică, înzestrațĭ din fire cu însușirĭ, care în casul acesta, cu drept cuvênt se póte dice, că le-au moștenit de-adreptul dela părinții sĕi. El a trăit cei dintâiŭ și cei mai impresionabilĭ anĭ ai sĕi în sînul unei familii, neasĕmĕnat de fericită și unită, și acésta ar fi fost de-ajuns, ca sĕ fiă una din garanțiile cele mai sigure pentru un traiŭ cumpĕnit și fericit în viitor. Amêndoi, și tatăl și mama sa, au căutat din tóte puterile lor sĕ facă ca mintea copiilor lor sĕ-șĭ dea bine séma de deosebirea ce este între priveliștea esterióră a lucrurilor și starea lor intimă și adevĕrată și acésta alcătuesce însușirea de căpetenie, ce trebue sĕ aibă educațiunea pentru principĭ ca și pentru orĭ-cine, fără deosebire de rang.

In acéstă privință e fórte semnificativ ceea ce ni-se spune despre Principe și sentimentele sale la începutul carierei lui: „El nu putea suferi acel spirit „Junker“, țanțoș și învechit, care era atuncĭ atât de rĕspândit în Prusia și la Berlin și mai cu sémă în flóre la Curtea Prusiană. Firea sa era prea simplă, prea sinceră, pentru-ca sĕ se póta obicĭnui cu acéstă însușire sécă și ca sĕ se călĕuzéscă de nisce formule rugi-

In sunetul clopotelor dela tóte trei bisericile sosì conductul, călăreţii făcură spalir şi metropolitul în trăsură cu patru cai trecù peste „podul mare", prin-tr'o frumósă pórtă de triumf. Aci archierul s'a dat jos din trăsură, ér corul elevilor a esecutat cântarea archiereilor. Apoi d-l Dr. Nicolau Comşa salută pe I. P. S. Sa în numele comunei bisericescĭ, ér Metropolitul răspunse ḑicênd, că a urmat esemplul antecesorilor săi, când şi-a ales oraşul Sĕlişte ca început al visitaţiunilor sale canonice, deórece este şi dênsul deplin convins, că Sĕliştea e fala archidiecesei.

De aci Metropolitul fù condus la casa d-lui preot Alesandru Borcea, unde i-se pregătise cuartirul. Calea sa a fost o manifestaţiă din cele mai înălţătóre. Conductul a fost imposant, în fruntea lui corul elevilor esecutând cântări bisericescĭ, ér pe de margini spalirul şcolarilor, care şi el înainta împreună cu publicul.

La órele 9 urmă oficiarea serviciului divin, care a fost solemn. Escelenţa Sa fù asistat de 9 preoţĭ şi 3 diaconĭ, ér cântările le a esecutat corul Reuniunei române sub conducerea dirigentului sĕu, a d-lui I. Crişan.

După eşirea din biserică urmă procesiunea religiósă în curtea şcólei, unde era o altă pórtă de triumf, ér şcóla împodobită cu multă măestriă. Aicĭ s'a serbat hramul şcólei, făcêndu-se sânţirea apei de către Metropolitul, care stropì salele şcólei. A ţinut şi o vorbire însufleţitóre, dând multe poveţe practice poporului. A cetit cu ocasiunea acésta şi numele tuturor dăruitorilor, morţĭ şi vii, carĭ s'au distins prin darurĭ făcute în favorul şcólei. In fine a urmat stropirea credincioşilor cu apă sfinţită şi apoi Metropolitul fù condus la locuinţă unde urmă primirea diferitelor deputaţiunĭ din partea tuturor autorităţilor şi corporaţiunilor din Sĕlişte şi alte părţĭ.

Pe la 4 óre urmă un banchet. Mâncările au fost servite de 12 feţiţe române fruntaşe. S'au rostit numĕróse toaste, dintre carĭ primul din partea I. P. S. Sale pentru monarch, apoi d-l Dr. Nic. Comşa un toast principiar mai lung şi bine cugetat, după aceea vorbi P. S. Sa Dr. Il. Puşcariu, d-l P. Drăgits etc.

Metropolitul a făcut visite pe la fruntaşii comunei, ér séra s'a reîntors la Sibiiu, fiind în toţĭ paşii săi însoţit de ovaţiunile poporului.

Concertul, ce a urmat séra în Sĕlişte, a succes fórte bine.

Cronica externă.

Prinţul moştenitor al Austro-Ungariei în Serbia. Se scrie din Belgrad: Archiducele moştenitor al Austro-Ungariei, Francisc Ferdinand, care a fost în ḑilele din urmă la vênătóre în Smirnia, pe ţĕrmii Dunărei, a petrecut o ḑi incognito la Belgrad, sub numele slav Paul Ivanovici. El a visitat oraşul şi împrejurimile, fortăréţa, terasa Kalimegdan, parcul Topcider, însoţit de unul din adjutanţii săi. S'a remarcat mult, că archiducele nu s'a presintat la palatul regal, cu tótă intimitatea, ce domnesce între Austro-Ungaria şi Serbia dela retragerea regelui Milan. E interesant apoi faptul, că regele Alexandru, audînd de presenţa archiducelui în Belgrad, n'a lipsit un moment din palat şi — de-ta iu amusant — ex-regele Milan s'a dus la Topcider sĕ se întâlnéscă cu archiducele, dér n'a reuşit sĕ dea faţă cu el. S'a interpretat acéstă abstenţiune ca o dovadă a dorinţei fórte abile a Austro-Ungariei de a nu da Rusiei nicĭ un pretext de a se îndoi de sinceritatea înţelegerei lor în cestiunea balcanică. Archiducele Francisc Ferdinand, care debarcase diminéţa pe cheiul Savei, s'a întors séra la Semlin cu drumul de fer.

Evenimentele în China. Rĕscóla Boxerilor nu vrè sĕ înceteze. Din *Tiencin* i-se anunţă agenţiei „Reuter", că misionarul engles *Robinson*, care făcea partea din misiunea Chinei de nord, a fost omorît de Boxerĭ dimpreună cu alţĭ 5 indigenĭ creştinĭ. Pe misionarul *Norman*, care încă aparţinea aceleeaşĭ misiunĭ, l'au prins în Vucia-Jung. — Aceleaşĭ agenţii telegrafice i-se anunţă, că o trupă de cazacĭ, care plecase în căutarea refugiaţilor, a avut o luptă sângerósă cu Boxerii; 16 din aceştia au fost omorîţĭ şi mulţĭ din ei vulneraţĭ. Din partea Ruşilor un ofiţer şi trei soldaţĭ au fost răniţĭ, Din *Paotingfu* se vestesce, că situaţia misionarilor englesĭ şi americanĭ e fórte îngrijitóre.

Din *Peking* vine scirea, că o trupă *germană* încă a sosit acolo. De asemenea a sosit o trupă de apĕrare *austro ungară*.

Alegerile în Italia, cum am semnalat şi erĭ, s'au făcut în tótă liniştea. După „Popolo Romano" majoritatea din cameră a eşit şi mai întărită din campania electorală. Un buletin oficial spune, că au fost aleşĭ 271 guvernamentalĭ, 89 opoziţionalĭ constituţionalĭ, 68 din stânga estremă şi 8 independenţĭ. In 39 cercurĭ vor fi balotagii. Resultatul a 33 alegerĭ nu este cunoscut încă.

Anexarea statului Oranje. In ḑiua de 15 Maiŭ v., s'a declarat formal în Capstadt *anexarea statului liber Oranje.* La început, proclamarea încorporărei Oranjului în imperiul colonial britanic se hotărîse sĕ se facă la 11 Maiŭ, aniversarea nascerei reginei Victoria. Nu se scie din ce motiv s'a amânat anunţarea anexărei. Se póte, din causă, că teritoriul statului liber nu e încă ocupat întreg de către trupele englese. Dér nicĭ aḑĭ el nu e ocupat pe tótă întinderea lui. Partea rĕsăritênă a Oranjului, şi anume districtele Bethlehem, Harrysmith şi Vrerede n'au fost supuse încă, şi guvernul statului liber îşĭ are şi acum reşedinţa la Frankfort, adecă pe teritoriul Oranjului. Cu tóte acestea, anexarea trebue considerată ca fapt îndeplinit. Cu ḑiua de 15 Maiŭ statul liber Oranje a încetat de a mai esista — şi acésta va avé o influinţă şi asupra mersului rĕsboiului, de-órece burgherii oranjiştĭ, carĭ mai continuă lupta în contra Englesilor, nu mai pot fi consideraţĭ ca rĕsboinicĭ sub scutul dreptului ginţilor, ci ca rĕsculaţĭ.

SCIRILE ḐILEI.

— 24 Maiŭ v.

✝ **Dionisiu Vajda.** „Tribuna" aduce trista scire despre încetarea din viaţă a distinsului fruntaş român, mare proprietar şi membru în comitetul institutuluĭ „Tipografia" şi al ḑiarului sibiian. Numai câteva ḑile sunt de când a murit fratele sĕu cel mai mare Ioan şi acum s'a dus după el şi Dionise, binecunoscut şi stimat ca unul din cei mai inimoşĭ şi devotaţĭ causei naţionale. Inmormêntarea se va face Joi la órele 12, în comuna Olpret. — Adresăm întristatei familii a rĕposatului condolenţele nóstre cele mai sincere!

Pressa din Ungaria. O nouă fóiă ungurésca, ce a început sĕ apară în Budapesta sub titlul de „Ujságkiadok Lapja", publică în numĕrul sĕu de probă un articul despre literatura ḑiaristică din Ungaria. Constată, că în timpul de faţă apar în Ungaria cu totul 2000 de ḑiare. In Budapesta apar 20 ḑiare politice cotidiane şi 13 sĕptĕmânale. In provincia, 24 politice-cotidiane şi 63 politice-sĕptĕmânale. Foi sĕptĕmânale şi de cuprins diferit apar în Budapesta 36, în provincia 199. Foi redactate în limba maghiară se află în Ungaria cu totul 925, în limba germană 155, în limba sêrbă 31, în cea slovacă 25, în *limba română 19*, foi croate 2, rutene 4, polone 3, francese 3, italiene 2, de-ale bunevaţilor 2 etc.

Impĕratul Wilhelm nu va merge la 18 August în Viena, după cum se anunţase ḑilele acestea prin foile din Berlin şi Viena. Scirea despre visita împĕratului german la curtea vienesă o desminte oficiósa „Nordd. Allg. Zeitung".

O mare nenorocire s'a întêmplat în 4 Iunie n. în Budapesta. Un tren electric era sĕ plece din Zugliget la 8 óre 50 m. séra. Publicul era nerăbdător sĕ-l urce şi o mare mulţime de ómenĭ năvăli în tren. Abia se urcară însĕ, şi trenul, care nu era înfrânat, a început sĕ plece devale c'o iuţélă înspăimântătóre. In spaima grozavă, care cuprinse pe nenorociţii pasagerĭ, nicĭ unul din ei n'a avut atâta presenţă de spirit, ca sĕ înfrâneze vagonul. Străbătuse deja distanţă de un chilometru, când ajunse la prima curbă. Forţa teribilă a celerităţii făcù, ca aicĭ trenul sĕ sară din şinĭ şi sburând în aer cam 5 metri, marele colos se rĕsturnă cu sgomot teribil în apropierea unei vile. Ferestrile erau deschise şi se puteau audi ţipetele sfăşietóre. Lumea alergă îndată la locul sinistrului şi ce vĕḑù? Vagonul era rĕsturnat pe o latur. Sub el s'au aflat *trei cadavre* grozav mutilate a trei ómenĭ omorîţĭ. Aceştia erau: nevasta inspectorului suprem al liniei ferate Caşovia-Oderberg, *Fabry* Alfred; nevasta lui *Gromma* Gyula, comerciant, şi calfa de comerciant *Schneider* R. Din vagon a fost tras apoi inginerul-şef, *Brandtweiner* Mor, al căii ferate Caşovia-Oderberg, a cărui căpăţînă era sdrobită rĕu. El trăia încă, dér până sĕ fiă dus la spital, a *murit*. Au fost răniţĭ grav alte 7 persóne, între carĭ 4 fete, un copil de 6 anĭ. Numĕrul celor uşor răniţĭ e mare. Direcţia trenului electric aruncă tótă vina asupra publicului, care n'a voit sĕ aştepte până-ce personalul de serviciŭ sĕ pună trenul în stare normală de a putè porni fără pericul.

Procesul dela Siget în causa marei defraudărĭ dela banca ungurésca de-acolo (Nepbank) întêmplată anul trecut, s'a terminat în 3 Iunie n. c. Directorul *Huber* Rudolf a fost osîndit pentru defraudare, administrare neconscienţiósă şi falsificare de acte la *patru anĭ temniţă*, fiindu-i între aceştia socotit şi anul petrecut în închisóre preventivă. Fehér János şi Zürcher Alajos au fost achitaţĭ. Apĕrătorii s'au declarat mulţumiţĭ cu sentinţa, procurorul însĕ a înaintat recurs contra achitărei lui Fejer şi Zürcher.

Restaurantul român dela Esposiţiă. Tóte ḑiarele parisiene sunt pline de laude la adresa restaurantului român. O depeşă particulară din Paris anunţă, că Joi a visitat restaurantul român, între mulţĭ alţĭ străinĭ, şi prinţii d'Orleans, A. S. R. prinţul Albert al Belgiei, prinţul de Rotchonbey, ducele şi ducesa de Vendôme, contesa de Flandra, contele Boni de Castellane, princesa Bibescu, ilustrul compositor Saint-Saëns şi mai mulţĭ comisarĭ generalĭ străinĭ. Succesul restaurantului român e pe deplin asigurat.

„Nedeia" de pe „Câmpul pânei", proiectată pe a doua ḑi de Rosalii, după cum ni-se anunţă din Deva, *s'a amânat până la St.-Petru*, când publicul va fi avisat de timpuriu.

O nouă societate cooperativă de consumaţiune este pe cale de a se înfiinţa în Bucurescĭ. Basele avantagióse, pe care este înfiinţată societatea, care va da dividende nu numai acţionarilor, ci şi consumatorilor, chiar nefiind acţionarĭ, dă siguranţă succesului întreprinderei. Sâmbătă a fost o întrunire a unui mare număr de

---

nite şi deşerte. Educaţiunea sa a fost prea adevĕrat aristocratică, pentru-ca el sĕ nu fiă adênc pĕtruns de simplicitate şi spontaneitate, în tóte acţiunile sale. Din instinct el e aplecat, ca sĕ ţină sémă numai de ceea ce este înlăuntru lucrurilor, ér nu de înfăţişarea lor dinafară".

In curênd Principele avù prilejul sĕ pună în practică aceste precepte. Nicĭ ca domn, nicĭ ca Rege al României, el nu a voit vre-odată, ca sĕ fiă prigonit cine-va pentru atacurĭ personale împotriva lui, crima de *lesè majestè* nu esistă în România — séu, cel puţin, dispoşiţiunile legilor nu se aplică nicĭ-odată.

Ḑiare anti-dinastice, anĭ întregĭ nu au încetat de-a ataca pe Rege, politica sa şi persóna sa — de multe-orĭ în chipul cel mai îndrăsneţ. Deşi miniştrii săi l'au îndemnat cu stăruinţă, ca sĕ se autoriseze urmărirea insultătorilor, Regele nu a consimţit nicĭ-odată la acésta. El a refusat a lăsa sĕ se urmărescă, chiar pe acei ce au atacat pe Regina, fiind de părere, că soţia, Regina, este o parte din el însu-şĭ, şi decĭ, ca şi el însu-şĭ, trebue sĕ nu ţină nicĭ o sémă de insulte şi trebue sĕ sufere durerea de-a nu fi înţeleşĭ séu chiar calomniaţĭ, lăsând cu încredere sarcina rĕsbunărei în séma dreptăţii neînşelătóre a vremei.

Firea liniştită şi egală a Regelui l'a făcut sĕ fiă în stare, ca sĕ fiă necontenit pe de-asupra acestor lucrurĭ, căcĭ sĕ nu uităm, că sĕ póte ca cine-va sĕ fiă îngăduitor şi chiar iertător faţă cu calomnia, şi totuşĭ sĕ sufere chinurĭ şi durerĭ pentru-ca sĕ pótă sĕ-şĭ potolescă şi biruéscă sentimentele sale astfel lovite. Se ḑice, că Regele Carol a cetit multe scrierĭ şi ḑiare defăimătóre, îndreptate împotriva lui şi dinastiei sale, — căcĭ a avut în mână specimene de cele mai violente, — şi totuşĭ el une-orĭ a putut chiar sĕ descopere un fond de *humeur* în cele mai neînchipuite neadevĕrurĭ, ce ele cuprindeau.

Vorbind despre unul din acele mai insultătóre atacurĭ, ce i-s'a adus vre-odată, se ḑice, că el a spus, că asemenea lucrurĭ nu-l pot nicĭ atinge, nicĭ sĕ i facă ceva, — căcĭ el este prea sus, ca sĕ pótă ajunge până la el. Aicĭ se pot potrivi bine vorbele lui Goethe asupra prietenului sĕu Schiller, care murise:

Und hinter ihm im wesenlosen Scheine
Lag was uns alle bändigt: das Gemeine.

(Şi ceea ce ne biruesce pe toţĭ: lucrurile obştescĭ, erau îndĕrĕtul lui în o lumină fără fiinţă).

Desĕvêrşita lui nepăsare în privinţa calomniei este, fără îndoială, datorită convingerei, ce are, că vremea îi va face dreptate, — că un conducĕtor trebue sĕ-şĭ urmeze calea înainte şi că întot-déuna la urma-urmei posteritatea judecă bine.

*

Cine-va, care a trăit mai mulţĭ anĭ în relaţiunĭ strînse cu familia regală a României, ne dă următórea descriere simpatică, dér vĕdit sinceră, despre impresiunea personală, ce Regele face asupra cui-va:

„Regele Carol împlinise cincĭ-ḑecĭ de anĭ, când l'am vĕḑut pentru întâia-dată. Póte că nicĭ-odată în viaţă un om nu este mai deplin „el însuşĭ", dela acéstă vêrstă. Desvoltarea fisică la un om de 50 de anĭ este de mult îndeplinită, ér pe de altă parte el nu a suferit încă nicĭ o micşorare de putere séu agerime. Individualitatea sa spirituală este asemenea deplin desvoltată, întru cât se póte ḑice, că o natură puternică şi hotărîtă este vre-odată la sfîrşitul deplinei sale desvoltărĭ. Faptul, că impresiunea dintâiŭ, pe care Regele o face asupra unui străin, nu pare de îndată impunĕtóre, se potrivesce, întocmai, cu acea adevĕrată nobleţe, care se feresce de orĭ-ce efect nefiresc séu prĕgătit şi calculat; el este o natură prea delicată, pentru-ca sĕ atragă de-odată luarea aminte. El este prea natural, pentru-ca sĕ făurescă efecte pentru ochii lumei. Unui artist póte sĕ-i placă fisionomia delicată a Regelui, însĕ îi lipsesce statura înaltă şi aerul straşnic, care sunt însuşirile eroului de roman şi care stîrnesc entusiasmul mulţimei. Pe de altă parte însĕ statura subţire, de înălţime mijlocie, este elegantă şi deosebită; mersul sĕu este hotărît şi nobil. Ochii săi, albastri ca marea, adêncĭ sub sprâncenile negre, care se împreună drept de-asupra nasului sĕu aquilin, iau din când în când o espresiune cercetătóre şi neastêmpărată. Ei sunt ca nisce ochĭ de vultur, asemĕnare banală, care s'a făcut adese-orĭ până acum. Chiar vioiciunea şi marea lor putere de vedere justifică şi mai mult acéstă asemĕnare cu regele paserilor".

(Va urma.)

membri ai nouei societăţi. S'au cetit apelul şi statutele şi s'au aprobat. S'a hotărît, ca subscripţia sĕ începă la 1 Iunie, stil vechiŭ. In aceeaşi séră s'au subscris 500 de acţiuni. Capitalul societăţei este de 200.000 lei şi acţiunea de 25 lei, plătindu-se 5 lei lunar. Apelul şi statutele societăţii „Bucurescĭ" se vor împărţi în mai multe mii de esemplare.

Baron arestat. Fóia „Şopron" scrie, că a produs mare sensaţiă în tótă impre-jurimea arestarea baronului Edmund *Gottran*. El a fost dus la procuratura din Şopron, unde fù imediat pus sub lăcat. Causele arestării sunt necunoscute încă, dér se şoptesce, că baronul e acusat cu crima ucideriĭ unui copil.

Censură bură. Un diar engles povestesce următórele: Un ofiţer engles, care se află prisonier în Pretoria, scrie într'o scrisóre către o soră a sa: „Mĕ plictisesc grozav. Am cetit fiă-care carte din biblioteca închisorii şi acum nu mai sciu ce sĕ mai fac". Censorul bur, care a cetit acéstă scrisóre, adaugă într'o notă jos, după ce a subliniat cuvintele de mai sus: „Acum sĕ vedeţĭ, ce minciunĭ spun prisonierii în scrisorile lor. Biblioteca închisorii numĕră dece mii şépte sute patru-decĭ şi unu tomurĭ".

Rândunele „criminale". Sĕ nu gândiţĭ cumva, că în Ierusalimul Palestinei s'au ivit aceste pasĕrĭ-minune. Ele s'au arătat chiar în centrul Palestinei jidano-maghiare, în capitala unguréscă botezată de mult „Judapesta". Rigorosantul în drept *Porföldy* Laszlo a adresat diarului „Budapesti Napló" o scrisóre, în care spune adevĕrate minunĭ cu privire la atentatul asupra crucilor de pe emblemele dela universitatea din Budapesta, care a produs atâta sânge rĕu la catolicii ungurĭ. Numitul *Porföldy* spune, că făptuitorii criminalĭ nu trebue căutaţĭ între ómenĭ. Nisce rândunele au fost, carĭ au „sĕvêrşit" atentatul. Spăriate de „furtună", ele s'au refugiat în interiorul universităţii, s'au pus pe crucile, carĭ erau slab aninate, şi dând din aripĭ au lovit crucile şi le-au rupt. — Aşa déră s'ar fi dat de urma făptuitorilor: „rândunelele". Asta o spune Porföldy pe cuvênt şi cine are atâta minte, n'are decât sĕ-i crédă. Dér óre tot rândunelele au fost, carĭ în locul crucilor au desenat *stéua*, simbolul judaismului? Şi de ce tocmai crucile dela universitate sĕ fi scos ochii bietelor rândunele? Orĭ dóră sunt şi ele filosemite? Gluma prea e bócănă şi prea miróső a scornitură israelită.

Femeile la universitatea din Berlin. Pentru semestrul de vară s'au înscris la universitatea din Berlin 285 ascultătóre. Dintre aceste 26 femei studiază medicina. Afară de acésta două mai studiază dreptul, două teologia (protestantă) ca studiu principal. Tóte celelalte studiéză filosofia.

Jubileul universităţii din Cracovia. Mâne, în 7 Iunie st. n., universitatea din Cracovia, înfiinţată în anul 1364 de Cassimir cel mare, îşĭ serbéză aniversarea de 500 de anĭ dela reorganisarea ei făcută în 1400 de Vladislau Jagello. La serbarea acésta vor lua parte representanţii tuturor universităţilor europene şi chiar şi a celor din America. Universităţile ungurescĭ din Budapesta şi Cluşiŭ vor fi representate prin rectorii lor şi vor preda adrese, în care se stăruesce mult asupra simpatiilor dintre Maghiarĭ şi Polonĭ.

Moscva fără apă. De câte-va dile locuitorii Moscvei duc mare lipsă de apă de beut. Ambele ţevĭ principale, carĭ conduc apa din isvórele Mytisena la Moscva, au crepat. Un butoiŭ de apă costă acolo 85 ruble, ér un ceaiŭ 1 rublă.

Flórea morţii. In Oroshaza, Ungaria, două fete fiind surprinse pe câmp de ploiă, şi-au căutat adăpost în casa păzitorului dela cimitir. După încetarea ploii, fetele au plecat acasă şi trecênd printre morminte, una dintre ele a rupt o vineţea („nu mĕ uita") de pe mormênt, cu tóte, că sóţă-sa cerca sĕ o oprésçă dela acésta, dicêndu-i, că acestea's „florile morţii" şi nu e bine sĕ le rupă omul. Păzitorul cimitirului a condus pe fete la preot, care le-a înfruntat şi li-a dis, că nu e lucru creştinesc a rupe florile de pe morminte. Una dintre fete s'a rugat de iertare, aceea însĕ, care a rupt flórea (Iulia Dudic, de 16 anĭ) nu a dis nimic, ci s'a dus acasă şi luând otravă s'a sinucis; a murit cu flórea pe piept.

Reuniunea de cetire şi cântărĭ din Gavosdia va arangia în Dumineca Rusaliilor, 10 Iunie n. c. în ospĕtăria lui St. Fóle din Lugoshely un concert împreunat cu petrecere de joc. Intrarea: de persónă 80 banĭ. Venitul curat e destinat fondului reuniunii. Oferte marinimóse în banĭ orĭ cărţĭ de cetire pentru biblioteca reuniunii se primesc cu mulţumită chitându-se în publicitate şi sunt a se trimite d-lui preşedinte al reuniunii Nicolae Groza preot gr. or. în Gavosdia.

Program: 1) „Moto" cor mixt. „Rĕsai lună", cor mixt de G. Musicescu. 2) „Tot ţi-am dis", cor bărb. de T. Popoviciŭ. 3) „Serenadă", cor bărbătesc de I. Vidu. 4) „Păcurarul", monolog predat de Lazar Blidariu. 5) „Bobocele şi inele", cor bărb. de I. Vidu. 6) Oşteanul român", cor mixt de G. Musicescu. 7) „Ileana" cor mixt de G. Musicescu. In fine joc.

Pentru masa studenţilor românĭ din Braşov au mai întrat următórele contribuirĭ:

a) Pe lista nr. 71: (Colectant părintele Iosif Comanescu din Codlea), *cu totul* **20 cor. 80 banĭ**, şi anume: Iosif Comanescu preot 6 cor., Ananie Boldor învĕţ. 2 cor., I. Pascu 1 cor., Sandu Bumnar 1 cor., Sandu Lazar 60 b., I. Pripiş 40 b., I. Ragozea 40 b., Nic. Munteanu 1 cor., I. Vigheciŭ 1 cor., Nec. Toma 1 cor., G. Tecuşan ciung. 60 b., I. Arnăuţiu 40 b., Nec. Fĕtu 40 b. I. Cârstolovean 60 b., I. Coalcan 40 b., G. Adam 40 b., I. Surdu 40 b., Moise Iacob 1 cor., G. Cârstea 40 b., G. Tecuşan mare 40 b., N. Cârstea Lupu 40 b., G. Marcu 1 cor. —

b) Pe lista nr. 221: (colectant d-l director al institutului „*Zlăgneana*" din Zlagna) *cu tolul* **42 cor. 40 b.**, şi anume: N. Cristea preot 4 cor., I. Lucacel învĕţ. 1 cor., Ios. Magda paroch 2 cor., Mih. Moldovan ospĕtar 2 cor., Elena Olariu 2 cor., Iosif Paul 2 cor., Onea Ştefan 2 cor., Const. Ciurea-Irimia a subscris 6 cor. anual pe timp de 8 anĭ, începênd cu 1 Sept. 1900, la subscriere a plătit interese pro a. c. 40 banĭ; Petru Petringen viceprimar 2 cor., „*Zlăgneana*" instit de cred. *20 cor. (anual)* şi *Emanuil Beşa* paroch gr. or. *5 cor. (anual)*.

c) D-l paroch gr. or. român din Bundorf: *Ioan Curta* ni-a trimis *2 cor. 20 b.* p. masa studenţilor.

Priméscă marinimoşii donatorĭ cele mai vii mulţămite. — *Direcţiunea şcólelor*

Scirĭ mĕrunte din România. — In diua de 26 Maiŭ v. M. S. Regele va inspecta şcóla de ofiţerĭ din Dealul Spirei. Maj. Sa va esamina pe mai mulţĭ elevĭ asupra următórelor puncte: Istoria militară, limbele francesă, germană şi rusă. Se va face la urmă şi un joc de rĕsboiŭ.

— *Serbărĭ în Cismigiu.* In dilele de Rosalii, 28 şi 29 Maiŭ vor fi marĭ serbărĭ în Cismigiu, date de „Societatea Tinerimea Română" şi „Maternă" din Bucurescĭ sub patronagiul M. S. Reginei. Cu acéstă ocasiune se va face concursul de educaţiă fisică a! Societăţei Tinerimea Română, între toţĭ elevii şcólelor din Bucurescĭ şi tragerea loteriei Materna. Serbările vor fi din cele mai atrăgĕtóre. Séra va fi splendidă iluminaţie a grădinei, iluminaţie veneţiană a localului şi strălucite artificii.

— La 25 l. c. Secţia I. a Tribunalului Ilfov va avé sĕ judece procesul intentat evreului editor Ignatz Hertz de d-l Nicolae *Bran* profesor, pentru motivul că Hertz a reprodus tabloul „Peneş Curcanul". D-l Bran s'a constituit parte civilă pentru suma de 18,000 lei.

— In Norvegia, o societate de petroleu şi de rafinărie de uleiŭ de maşină, cu un capital de 1,000,000 de coróne, a înfiinţat la Cristiania o mare fabrică pentru rafinăria petroleului român.

— O telegramă sosită la Galaţĭ spune, că Ungurean, fostul director al „Bancei agricole" din Galaţĭ, care a fugit, a fost prins. Autorităţile din New-York refusă estradarea.

— Se anunţă din Paris, că şeful bonapartiştilor, Cassagnac, rĕspundênd la o scrisóre a prinţului Bibescu, i-a scris într'un mod insultător. Prinţul Bibescu i-a replicat cu următórele cuvinte: „Cum te-ai purtat ca o lichea şi un laş, moralmente nu mai trăescĭ". Este iminent un duel în urma acestor incidente.

— Pentru *congresul agricol*, ce se va ţiné între 1 şi 8 Iulie la Paris şi unde se vor trata mai multe cestiunĭ importante de economiă rurală, învĕţămênt agricol, agronomiă, economia vitelor, mecanica agricolă etc., s'au înscris din România o mulţime de agricultorĭ, carĭ vor participa.

— *Rapiţa.* De Lunĭ s'au început secerişurile de rapiţă. Décă nu va ploua, atuncĭ România va avé, anul acesta cea mai abundentă recoltă de rapiţă. Sunt în unele părţĭ lanurĭ de Navetă, care vor da 2 jum. chile la pogon, şi sunt lanurĭ de Colză, care vor da 4 chile de pogon; acésta e ceva fenomenal.

— S'a acordat de M. S. Regele d-lui *Theodor Nica*, director la Banca Naţională, înalta autorisaţiă de a purta însemnele ordinului *Francisc Iosif*, în gradul de Comandor.

— D. Pompiliu Eliade, profesorul de limba şi literatura francesă dela facultatea de litere din Bucurescĭ, a primit din partea ministerului instrucţiunei din Franţa gradul de ofiţer de Academiă. Ministrul Franţei, d. Arsene Henry, a remis d-lui Eliade însemnele gradului.

Convocare.

Membrii fundatorĭ, ordinarĭ şi sprijinitorĭ ai Reuniunii învĕţătorilor românĭ gr. or. din diecesa Caransebeşului, aparţinĕtorĭ despărţĕmêntului Caransebeş, sunt invitaţĭ a participa la şedinţa despărţĕmêntului, ce se va ţiné Joi în 1 (14) Iunie a. c. în localitatea şcólei gr. or. din Caransebeş. Inceputul la 9 óre a. m.

Ordinea dilei: 1) Deschiderea şedinţei. 2) Publicarea circularului comitetului central în afacerea colectei pentru ridicarea unui modest monument la mormêntul decedatului preşedinte al Reuniunii Ioan Ionaşiu. 3) Lecţiune practică din Aritmetică, ţinută de înv. Nicolae Velcu. 4) „Cestiunea esamenelor", disertaţiune de George Lipovan, George Cătană şi Elena Bîju. 5) „Despre stupărit", disertaţiune de înv. Pavel Jurchescu. 6) Inscrierea membrilor noi. 7) Incassarea taxelor curente şi restante. 8) Propunerĭ.

Caransebeş, 18 (31) Maiŭ 1900.

Dr. P. Ionescu, preşedinte. *N. Velcu*, notar.

NECROLOG. Vĕduva Elena *Comanescu* născ. *Maczedonfi*, şi fraţii defunctului *Anna* şi *Octavian Comanescu*, în numele lor şi al tuturor consângenilor cu inima frântă de durere aduc la cunoscinţă, că iubitul soţ şi resp. frate

Alesandru Comanescu,
jude de tablă în pens.,

în al 58-lea an al vieţii şi 21 al fericitei sale căsĕtorii, în 5 Iunie n. 1900 la 2 óre a. m., după o suferinţă îndelungată a decedat.

Rĕmăşiţele pămêntescĭ ale defunctului se vor înmormênta după ritul gr. cat. în 7 Iunie 1900 la 4 óre d. m. dela locuinţa sa din piaţa principală nr. 34 în cimiterul comun din Cluşiŭ lângă decedaţii sĕi copii. — Fiă-i ţĕrina uşóră şi memoria binecuvêntată!

ULTIME SCIRI.

Viena, 5 Iunie. „Reichsrath"-ul se va deschide mâne. Cehii se pregătesc straşnic de obstrucţiune. Inainte de deschiderea şedinţei, tóte partidele vor ţiné conferenţe.

Viena, 6 Iunie. *Cehii tinerĭ continuă obstrucţiunea.* Din causa acésta nu se va puté întra în ordinea dilei, care este prima cetire a legei budgetare provisorice.

Bruxella, 5 Iunie. Agenţia transvaaliană comunică, că *Krüger* s'a învoit la *predarea Pretoriei* numai cu consimţĕmêntul unanim al consiliului de rĕsboiŭ, la care au luat parte toţĭ comandanţii burĭ.

Londra, 5 Iunie. Foile publică o telegramă necontrolată din Pretoria, în care se dice, că *Englesii au încunjurat Pretoria.* Burii nu se vor opune. Primarul va preda oraşul îndată-ce va fi provocat formal.

Londra, 5 Iunie. După rapórtele consulare sosite aicĭ, situaţia în China este fórte ameninţătóre. O trupă rusésçă a fost atacată de Boxerĭ, şi câte-un misionar a fost omorît. In urma acésta representanţii Europei au decis blocarea la *Peiho*, 100 chilometri depărtare de Peking.

Bruxella, 5 Iunie. Conform scrisorilor, ce le are consulul belgian din Peking, Boxerii au distrus tre linii ferate, au rupt sîrmele telegrafului şi au dat foc la numĕróse edificii. Pasagerii unui tren au fost jăfuiţĭ, 6 funcţionarĭ belgienĭ ai trenului au fost grav răniţĭ.

DIVERSE.

Liberarea Mafekingului şi Londonesii. Corespondentul din Londra al diarului parisian „*Temps*" dă amĕnunte fórte interesante cu privire la modul în care au sĕrbat Londonesii liberarea Mafekingului. La opera curţii — scrie corespondentul — se representa „Lohengrin", de faţă fiind şi principele de Wales. Tocmai când representaţia era la nivel, un murmur tîmpit se aude la întrarea operei şi se vĕdù numai decât un bărbat purtând în mână copia unei depeşĭ şi strigând: „asediarea Mafekingului a încetat". Numĕroşii privitorĭ se ridicară de-odată ca un singur om, cortina cade şi din mii de piepturĭ isbucni strigarea: „Trăéscă Baden-Powel". Incepură apoi sĕ cânte „*Got save the Queen*". Prinţese, marchise, milionarĭ şi toţĭ fără deosebire cântă fluturând marame, afişe, programe şi mii de steguleţe, carĭ se sporeau într'una, par'că ar fi eşit din pămênt. Curênd eşiră cu toţii la stradă. Totĭ părăsiră Opera, ca sĕ ia parte la cortegiul festiv, ce se aranjă momentan. Pe stradă mişuna mulţime uriaşă de ómenĭ, în mijlocul căreia circulau în tóte părţile trăsurĭ elegante. Pe acoperişele trăsurilor se urcară dame decoltate şi d-nĭ în frac fluturând steguleţe. Carĕle lăptarilor şi vêndĕtorilor de verdeţurĭ formau un şir lung, pline cu ómenĭ. Pe la miedul nopţii delirul Londonesilor fù la culme. Bărbaţĭ şi femei, tinerĭ şi fete erau nebunĭ de bucuriă şi damele tinere făceau esercuţii gimnastice, pe carĭ censura le-ar fi declarat oprite şi imorale. Mult au suferit mai ales bieţii, „policemanĭ". Erau prinşĭ de spate de fiinţe „gingaşe", carĭ îi sileau sĕ jóce cu ele, ca sĕ nu-şĭ pérdă „echilibrul". Matrozii şi soldaţii erau ridicaţĭ în slavă de civilĭ. In Abraham, în teatrul Tivoli, în cluburĭ, sufragerii, cârciume sgomotul era tot aşa de mare. Aşa a ţinut tótă nóptea. Diminéţa la 4 óre se puteau vedé încă pe strade fórte multe femei şi fete din societatea cea mai distinsă. Cavalerĭ eleganţĭ şi muncitorĭ, drojdia stradelor şi reginele sĕrbătorite ale balurilor, femei sĕrace şi bogate se însufleţiau la fel, cu toţii şi tóte fiind răpiţĭ de ameţéla gloriei.

*

Damele din Persia. „N. Wr. Tgbl." primesce din Teheran următórea scire: Damele elegante din Persia în cele din urmă s'au decis a-se despărţi definitiv de costumele orientale şi a purta de aicĭ în colo haine europene. Fiind-ca tóte damele din Teheran ar voi de odată sĕ aibă rochiĭ lungĭ, talii bine potrivite, s'a arătat lipsa de croitorese, deóre-ce în întreg oraşul se află numai două-trei, carĭ sciu găti haine după moda europénă. Croitoresele din străinătate din causa acésta au urcat preţul croitoriei. Pentru lucrul unei simple haine se ia 30—40 ruble. Damele din Persia însĕ sunt cam risipitóre şi plătesc bucuros astfel de preţurĭ, dér oftéză amar sĕrmanii bărbaţĭ. Urméză acum întrebarea, décă vor primi persianele şi corsetul, care le este cu totul necunoscut. Décă în Teheran de fapt, moda europénă se va întroduce, atuncĭ oraşul va fi un adevĕrat Eldorado pentru croitorese.

Dela „Tipografia A. Mureşianu“ din Braşov, se pot procura următórele cărţi:

Cărţi de rugăciunĭ şi predicĭ.

Anghira Mântuireĭ, cărticea de rugăciunĭ şi de cântărĭ pentru mângăerea sufletéscă a drept credinciosilor creştinĭ, *Ediţiunea IV corectată*. Gherla, Tipografia diecesană 1899, Un esemplar în părețĭ tarĭ coloraţĭ 35 cr. (plus 5 cr. porto.)

Mărgăritarul Sufletuluĭ, carte de rugăciunĭ şi cântărĭ, întocmită pentru tóte trebuinţele vieţiĭ. *Ediţiunea IV*. Gherla, Tip. „Aurora“ A. Todoran 1899. Conţine peste 334 pag. Legată în părețĭ tarĭ coloraţĭ, costă 50 cr. (cu posta 55 cr.)

Micul mărgăritar sufletesc, cărticică de rugăciunĭ şi cântărĭ, întocmită mai ales pentru copiiĭ maĭ mărişorĭ. Gherla, Tip. „Aurora“ A. Todoran 1898. Un esemplar legat în părețĭ tarĭ coloraţĭ costă 22 cr. (cu posta 23 cr.)

Carte de rugăciunĭ, cererĭ şi laude întru onórea Preacurateĭ Feciórе Maria, pentru folosul şi mângăiarea sufletelor. Gherla, Tip. Diecesană, 1898. Preţul unuĭ esemplar legat în părețĭ tarĭ coloraţĭ 20 cr. (cu posta 23 cr.)

Cuvêntărĭ bisericescĭ pe sĕrbătorile de peste an, scrise de Prepositul capitular *Ioan Papiu*. Pe lângă predicĭ, se mai află în text câte-o instructivă notiţă istorică privitóre la însemnătatea diferitelor sĕrbătorĭ. Conţine vre-o 400 pag. Preţul 1 fl. 50 cr. (în loc de 2 fl. cum era la început), prin postă 1 fl. 60 cr. Aceste predicĭ sunt favorabil apreţiate şi din partea cleruluĭ înalt din România.

Cuvêntărĭ funebralĭ şi iertăciunĭ pentru diferite casurĭ de mórte, întocmite de *Ioan Papiu*, cunoscutul scriitor bisericesc. Conţin vre-o 400 pag. Preţul numai 1 fl. 50 cr. (prin postă 1 fl. 60 cr.)

Predicĭ pentru Duminecĭ de *Iustin Popfiu*, învĕţatul scriitor bisericesc, marele orator şi bunul Român de odinióră. E o carte de vre-o 500 pag. format mare, tipar modern, cuprindênd predicĭ frumóse pentru tóte Duminecele de peste an. Preţul 2 fl. 20 cr. (prin postă recomandat 2 fl. 35 cr.)

Predice pentru Duminecile de peste an, compuse după catechismul luĭ Decharbe, de *Vasiliu Christe*. Conţine predicĭ dela Dumineca XI după Rosalii până la Dumineca Vameşuluĭ. Preţul 80 cr. (prin postă 85 cr.)

Predicĭ pe tóte Duminecile şi sĕrbătorile de peste an, de *Em. Elefterescu*, cunoscut atât de bine în cercurile românescĭ din numĕrósele sale scrierĭ atât de mĕduóse, instructive şi cu atâta gust cetite. E o carte mare, de 350 pag. Preţul 1 fl. 50 cr. (4 leĭ).

*

In legătură cu „Predicele pentru Duminecĭ şi Sĕrbătorĭ“, de Dr. *Em. Elefterescu* a apărut de acelaşĭ autor şi partea a doua: *„Predicĭ ocasionale şi funebrale“*, care se estinde pe 220 pag. şi conţine 11 predicĭ pentru cununiĭ, alte 13 predicĭ pentru diferite ocasiunĭ (la sânţirea de biserici, la instalărĭ de parochĭ şi protopopĭ, la presentarea pentru prima-óră a preotuluĭ înaintea credincioşilor; discurs la terminarea anuluĭ scolastic etc.) Predicĭ pentru înmormêntărĭ (la bărbaţĭ şi femeĭ de diferite etăţĭ şi condiţiunĭ). Costă un esemplar *3 cor.. 50 banĭ.* trimis franco şi se póte procura dela Tipografia „A. Mureşianu“ din Braşov.

Scrierĭ scolare.

Istoria pedagogiei de *V. Gr. Borgovan* O carte nouă şi de mare interes pentru toţĭ bărbaţiĭ de şcólă. Preţul 1 fl. 50 cr. (cu posta 1 fl. 60 cr.)

Istoria Biblică pentru folosul şcólelor poporalĭ din diecesa Gherleĭ. (Cu permisiunea superiorilor) Tipărită în 1898, Partea I (Testamentul vechiŭ) costă 25 cr., ér partea II (Testamentul nou) 20 cr. plus câte 3 cr. porto de fiă-care.

Cântul în şcóla poporală de *Iuliu Pop*, învĕţător în Năsĕud. Teoriă, praxă şi cântărĭ. Este o scriere întocmită pentru ceĭ ce propun cântările. Preţul 30 cr. (cu posta 33 cr.)

Manual catechetic pentru primiĭ anĭ şcolasticĭ, ca îndreptar pentru catecheţĭ, învĕţătorĭ şi părinţĭ, prelucrat de *Basiliu Raţiu*, fost profesor în seminariul din Blaşiu şi vicar la Făgăraş. Preţul 40 cr. (cu posta 45 cr.)

„Invĕţătura creştinéscă, sĕu Catechismul mare pentru tinerimea greco-cath *Ediţiunea III.* (1898). Cu binecuvêntarea episcopuluĭ de odinióră al Gherleĭ, Ioan Alexi. Noua ediţiune a apărut cu îmbunătăţirĭ şi e tipărită cu ortografia cu semne. Conţine 284 pag, format 8°, e legată solid şi costă 80 cr. (cu posta 90 cr.)

*

Pentru comercianţĭ funcţionarĭ şi toţĭ ómeniĭ de afacerĭ, precum şi studenţĭ putem recomanda următórele cărţĭ:

Manul de dreptul cambial, lucrat de Ioan Socaciu, profesor la şcóla română gr. or. din Braşov. Cartea e tipărită pe spesele „Albineĭ“ şi e menită a face marĭ serviciĭ tuturor, carĭ au afacerĭ cu cambiĭ polițe). Preţul 2 fl. (cu posta 2 fl. 10 cr).

Ideĭ fundamentale în economia politică. D-l *Ioan Socaciu*, vechiŭ profesor la şcólele comerciale române din loc, a scos de sub tipar o nouă broşură sub titlul de mai sus, fiind adausă în partea a doua şi o *nouă teoriă sociologică*, care conţine lucrurĭ de interes scienţific deosebit mai ales pentru specialiştĭ. A cunósce ideile fundamentale ale economieĭ politice este fără îndoélă de mare interes pentru orĭ care cetitor inteligent. Preţul e 65 cr.

„Curs complet de corespondenţa comercială“, de *I. C. Panţu.* Conţine modele de circulare, scrisorĭ de informaţiunĭ, recomandaţiunĭ şi acreditive; scrisorĭ în comerciul cu mărfurĭ, comisiune şi spediţiune; cestiunĭ cambiale, afacerĭ cu efecte, monede şi cupóne etc. Preţul 1 fl. 60 cr.

Un capitol din *Contabilitatea duplă* de *I. C. Panţu*, prof. la şcóla comercială superióră din loc. Tractéză principiile contabilităţiĭ duple ilustrate cu diferite esemple, pe carĭ studiindu-le cu atenţiune, póte orĭ şi cine să înveţe contabilitatea, adecă ţinerea socotelelor în economia proprie şi în afacerile comerciale. Preţul 50 cr. + 5 cr. porto.

Procent, Promil, Interese şi Teoria conturilor curente de *I. C. Panţu.* Arată calcularea intereselor pe anĭ, pe lunĭ şi pe ḑile într'un mod practic; sunt maĭ multe esemple esplicate amĕnunţit, aşa ca să fie înţelese de orĭ şi cine; de-asemenea modul de calculare al intereselor la băncĭ şi teoria conturilor curente. Preţul 40 cr. plus 3 cr. porto.

Al doilea capitol din contabilitatea duplă, de *I. C. Panţu.* Acéstă nouă broşură conţine: *afacerile de credit cambial şi afacerile de bancă.*

La creditul cambial s'a întrodus o afacere de patru lunĭ, trecută în registrele principale şi auxiliare după metodul usitat la noĭ, precum şi după metodul numit francés, întocmai aşa, după cum se întrebuinţéză în practică, arătându-se încheerile lunare şi încheerea anuală.

La afacerile de bancă, după o împărţélă sistematică a afacerilor, s'a esplicat scontul de cambiĭ şi reescontul, afacerĭ cu monete, avansurĭ pe efecte publice (lombard); împrumuturĭ pe alte gagiurĭ (marfă etc.) şi depunerile spre fructificare. Esplicările s'au făcut la singuratice casurĭ şi apoi s'au combinat la micĭ afacerĭ, carĭ durézǎ treĭ şi şése lunĭ, arătându-se încheerea într'un Maestru tabelar şi la urmă arătându-se trecerile, aşa după cum se întêmplă în practică, în registre principale şi auxiliare.

Preţul este 2 coróne + 10 banĭ porto. De vêndare în Braşov: la Tipografia „A. Mureşianu“ şi la Librăria N. Ciurcu. In Sibiiu: la Librăria archidiecesană. — Atragem atenţiunea publiculuĭ nostru, îndeosebĭ a celor ce se ocupă cu afacerĭ comerciale, precum şi a membrilor din direcţiunile băncilor nóstre şi a funcţionarilor acesora, asupra acesteĭ lucrărĭ de neapĕrată trebuinţă.

*

O carte valoróѕă, scrisă de d-l *Ioan Popea*, profesor la şcólele române din Braşov. Cartea este întitulată: *„Caractere morale*, esemple şi sentinţe culese din istoriile şi literaturile popórelor vechĭ şi moderne“. Acéstă carte, atât prin esteriorul sĕu elegant, cât şi prin cuprinsul sĕu bogat, de apróре 400 pagine, este o adevĕrată podóbă în literatura nóstră. Atragem asupra eĭ atenţiunea tuturor Românilor iubitorĭ de carte; în ea cetitorul va găsi o comoră nespus de preţiósă de învĕţăturĭ, de mângăierĭ, de însufleţirĭ spre tot ce e moral, nobil şi frumos. Preţul 1 fl. 25 cr. (cu posta 1 fl. 35.) Pentru România 3 Leĭ, la care este a se adauge şi portul postal. — Se află de vêndare la Tipografia „A. Mureşianu“, la librăria N. I. Ciurcu şi la librăria H. Zeidner în Braşov.

Proprietar: Dr. Aurel Mureşianu.
Redactor responsabil: Gregoriu Maior.

Cursul la bursa din Viena.

Din 5 Iunie 1900.

Renta ung. de aur 4%	116.25
Renta de coróne ung. 4%	91.55
Impr. căil. fer. ung. în aur 4½%	120.50
Impr. căil. fer. ung. în argint 4½%	100.—
Oblig. căil. fer. ung. de ost I. emis.	116.25
Bonurĭ rurale ungare 4%	91.20
Bonurĭ rurale croate-slavone	92.50
Impr. ung. cu premii	158.50
Losurĭ pentru reg. Tiseĭ şi Seghedin	138.75
Renta de argint austr.	98.25
Renta de hârtie austr.	98.05
Renta de aur austr.	116.20
Losurĭ din 1860.	125.—
Acţiĭ de-ale Bănceĭ austro-ungară	17.62
Acţiĭ de-ale Bănceĭ ung. de credit.	717.—
Acţiĭ de-ale Bănceĭ austr. de credit.	717.—
Napoleondorĭ	19.27
Mărcĭ imperiale	118.30
London vista	242.05
Paris vista	96.27½
Rente de coróne austr. 4%	97.40
Note italiene	90.65

Cursul pieţeĭ Braşov.

Din 6 Iunie 1900.

Bancnota rom.	Cump. 19.—	Vênd. 19.04
Argint român.	Cump. 18.80	Vênd. 18.90
Napoleond'orĭ.	Cump. 19.24	Vênd. 19.26
Galbenĭ	Cump. 11.30	Vênd. 11.40
Ruble Rusescĭ	Cump. 127.—	Vênd. —.—
Mărcĭ germane	Cump. 58.50	Vênd. —.—
Lire turcescĭ	Cump. 10.72	Vênd. —.—
Scris. fonc. Albina 5%	100.—	Vênd. 101.—

ABONAMENTE LA „GAZETA TRANSILVANIEI“

Preţul abonamentuluĭ este:

Pentru Austro-Ungaria:

Pe treĭ lunĭ . . . 3 fl. —
Pe şése lunĭ . . . 6 fl. —
Pe un an . . . 12 fl. —

Pentru România şi străinătate:

Pe treĭ lunĭ . . . 10 fr.
Pe şése lunĭ . . . 20 fr.
Pe un an . . . 40 fr.

Abonamente la numerele cu data de Duminecă.

Pentru Austro-Ungaria:

Pe an . . . 2 fl. —
Pe şése lunĭ . . . 1 fl. —
Pe treĭ lunĭ . . . 50 cr.

Pentru România şi străinătate:

Pe an . . . 8 francĭ.
Pe şése lunĭ . . . 4 francĭ.
Pe treĭ lunĭ . . . 2 francĭ.

Abonamentele se fac maĭ uşor şi maĭ repede prin **mandate postale.**

Domniĭ carĭ se vor abona din nou, sĕ binevoiéscă a scrie adresa lămurit şi a aráta şi posta ultimă.

Administraţiunea „Gazeteĭ Transilvaniei“.

„Gazeta Transilvaniei“ cu numĕrul à **10 fil.** se vinde la librăria **Nic. I. Ciurcu** şi la **Eremias Nepoţii.**